

**19.V.2020 j. polski - Klasa III B**  
**J.Jankowska**

Temat : W jaki sposób ekspresywny charakter literackiego obrazowania służy do przekazania katastroficznej wymowy tekstu „Dies irae” J. Kasprowicza?

Polecenia : Przeczytaj fragmenty „Dies irae” - lekcja 25

Poniższą notatkę przepisz do zeszytu.

**1. Styl ekspresjonistyczny w literaturze.**

Obrazy ekspresjonistyczne są często zapisem różnorodnych wizji.

**Styl ten cechują :**

- emocjonalność,
- obecność deformacji , fantastyki, karykatury, groteski,
- występowanie kontrastu,
- występowanie zdań wykrzyknikowych, wykrzykników.

**2.Sposób ekspresywnego obrazowania.**

a)wstęp – przypomina fragment Biblii dotyczący końca świata. Zawiera apostrofę do psalmisty, aby nastroił harfę przed rozpoczęciem dzieła. Mamy szereg pełnych ekspresji wizji przedstawiających dzień gniewu, czyli moment Sądu Ostatecznego. Obrazy mają charakter symboliczny.

b)symbole :

- głowa w cierniowej koronie = cierpienie,
- kwiaty symbolizujące grzech i winę – obejmuje pramatka Ewa, od której zaistniała zło atakujące świat,
- upiory wieków powstające z cmentarzy zdążają na Sąd Boży, towarzyszy im odgłos trąb archanielskich,
- wizje kataklizmu -trzęsienia ziemi, pojawia się praojciec Adam, który jak Prometeusz chce poświęcić się dla ludzi i przyjąć na własne barki całą winę ludzkości.
- pochód ludzi niosących krzyże, rzeki pełne krwi, przerażające obrazy ludzi wijących się w męce.

c)wizja kataklizmu : w katastroficznej wizji zagłady bierze udział nie tylko ludzkość, ale i cała przyroda.

Wniosek: Źródłem zła jest grzech, a konsekwencją grzechu jest kara. Skłonność do grzechu otrzymał człowiek w akcie tworzenia (rodziny się z grzechem pierworodnym).Człowiek ponosi konsekwencje za coś, na co nie ma wpływu, grzech zaistniał poza jego wolą. Świat przepełniony jest bólem i rozpaczą. Błaganie człowieka o miłosierdzie spotyka się z milczeniem Stwórcy. W człowieku rodzi się bunt. Wybawieniem może być totalna zagłada świata, która zniszczy zarówno dobro jak i zło.

**3.Porównanie bohaterów „Dies irae” i „Wielkiej Improwizacji” (III cz. Dziadów A.Mickiewicza)**

a) podobieństwa :

- w obu utworach bohater występuje jako zrozpaczony obrońca spraw dotyczących ludzkości (prometejska postawa)
- w obu utworach bohater buntuje się wobec groźnego , stojącego z zewnątrz Boga,

- obaj bohaterowie posuwają się do bluźnierstwa

b) różnice:

Bohater „Dies irae”	Konrad z III Cz. Dziadów
1. Bohater nie cierpi za miliony, ale jako jeden z milionów jest cierpiący.	1.Żąda od Boga podzielenia się władzą. Cierpi za miliony.
2.Bohater sprzeciwia się Bogu widząc nędzę człowieka, która pcha go do grzechu.	2. Stawia siebie na równi z Bogiem (obaj nieśmiertelni , obaj są twórcami.) (Przypomnij sobie ,co daje nieśmiertelność Konradowi - poecie)
3. Wzywa Boga, żeby przestał być milczący i zbliżył się do cierpiących i grzesznych ludzi.	3. Walka toczy się o zwycięstwo „ducha” nad intelektem. (Konrad twierdzi , że Bóg jest tylko mądrością, brak mu miłości. Konrad dowodzi, że to on kocha cały naród).